

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 269. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 18-го листопада 1939.

No. 269. Jersey City, N. J., Saturday, November 18, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Сомау: BErgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПОМЕР ЧЛЕН НАЙВИЩОГО СУДУ ПІРС БОТЛЕР

ВАШИНГТОН. — Не в дуже старім віці, маючи 75 літ, помер Пірс Ботлер, член найвищого федерального суду. Він був сином фермера і в молодім віці досить наби́дувався. В день працював, а ввечері студіював право. Наперед був адвокатом, а опісля суддею в нижчих інстанціях. Глибоке знання права й невгнутий характер винесли його остаточно на становище найвищого судді. На тім становищі він заступав консервативні погляди і часто спротивлявся ріжним реформам уряду, вважаючи їх неконституційними. Президент Рузвельт старався здобути від конгресу закон, на основі якого переведеноб реформу найвищого суду й усуненоб на пенсію старших віком суддів. Ця реформа йому не вдалася і він у своїй політиці „нового розділу” мусів рахуватися з найвищим судом, головним з його консервативними суддями, до яких належав покійний Ботлер.

Тепер на його місце президент могтиме назначити чоловіка з ліберальнішими поглядами, здобувачи в той спосіб у найвищій суді перевагу ліберальних суддів над консервативними. Догадуються, що на місце Ботлера Рузвельт назначить теперішнього головного прокуратора Мурфія, що відомий з своїх ліберальних поглядів та з своєї лояльності до політики президента.

СУДДЯ МАРТИН ОЧИЩЕНИЙ ВІД ЗАКИДІВ.

ОЛБАНІ. — Повітовий суддя Джордж Мартин, який від довгого часу був під закидом ріжних судових надужит, тепер у стейтовім сенаті зівстав цілковито очищений від усяких провин. На рекомендацію Лімена, який поручив усунути Мартіна з посади, стейтовий сенат узяв ту справу під розвагу і по кількатижневій розправі видав більшістю голосів рішення, що Мартіна нема за що усувати з його посади. Голосування не мало партійного характеру. Воно перетинало партії. Серед тих, що голосували „проти”, були демократи та республіканці, а також були одні і другі серед тих, що голосували за усунення.

АЛЬ КАПОНЕ НА ВОЛІ.

БОЛТИМОР. — Аль Капоне, що майже по цілім світі здобув собі славу надзвичайного генгстера і бандита, вийшов тепер на волю, просидівши у в'язниці сім літ. Капоне zorganizував був у Шікагу генгстерську банду, яка займалась вимушуванням грошей, а також, коли зайшла „потреба”, вбивствами. Але влада не могла доказати Капону вину за генгстерство, тому взялася на підступ і перехопила його за несплату податків. В тюрмі він сидів за переступство того другого закону. В тюрмі Капоне набавився умовою недуги. Тепер, коли його випустили з тюрми, він відразу піддався лікуванню психіатрів.

Замітне те, що його генгстерська шайка далі працює на терені Шікага, а навіть, як це стверджує поліція, нару днів тому вбила власника перегонної поліції, О'Геру.

ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС ВИНУВАТА В МОНОПОЛІЗАЦІІ ПРОМИСЛУ.

САВТ БЕНД (Індіана). — Лава присяглих узнала компанію „Дженерал Моторс” винуватою переступлення закону Шермана, що забороняє продиноким компаніям змовлятися в цілі назначування цін на свої продукти та ослугування в той спосіб на дані продукти монополію. Замітне те, що хоч лава присяглих узнала винуватою саму компанію, то водночас узнала невинуватими її 17 найвищих урядників, серед них самого президента, Альфреда Словна. Це викликало здивування серед правничих код, бож дана компанія сама собою не може зробити нічого злого ні доброго, лиш ті люди, що нею керують. Це вони фактично відповідалі за роботу кожного підприємства. Тому нелогічно засуджувати компанію, а увільнювати її керівників.

ПРОФЕСОР СМІТ ХОТІВ ПОПОВНИТИ САМОГУБСТВО.

БАТОН РУЖ (Луїзіана). — Професор Джеймс Сміт, якого недавно засудили на десять літ тюрми за спроневернення фондів місцевого стейтового університету, якого він був президентом, пробував у тюрмі поповнити самогубство, підтинаючи дезом желетки кровну артерію в носі. Скрівавляного його знайшла сторожа тюрми і віддала до шпиталю. Є надія, що він видужає. Це вже друга його спроба поповнити самогубство. Перший раз сторожа перехопила, як йому хтось доставив пляшечку з отруєною в паперовій коробці, в якій ніби мало бути морозиво. Отрую йому відібрано, ще поки він успів її захити.

А. Ф. П. КОКЕТУЄ ФІЛЬМОВИЙ ПРОМИСЛ

НЬО ЙОРК. — Центральна робітнича рада Ньо Йорку, репрезентуючи юні, що належать до Американської Федерації Праці, заявила, що вона підтримує думку посаджика Ля Гвардії, щоб фільмовий промисл вертався назад з Каліфорнії до Ньо Йорку. Згадав рада навіть запевнює фільмовий промисл, що впродовж 5 літ він не буде мати найменших клопотів з робітничими юніями, бо вони в усьому підуть йому назустріч.

ПРИГОТОВЛЮЮТЬ БІОРА ПЕНСІЇ ДЛЯ СТАРИХ

НЬО ЙОРК. — У Ньо Йорку почали приготувати біору, які будуть займатися припинанням аплікацій на пенсії для старих і опісля будуть ті пенсії виплачувати. До пенсії уповноважені люди, що мають 65 і більше літ. Пенсії зачнуть виплачувати з першого січня наступного року.

РАДІТЬ ВЕРТАТИСЯ ДО РУЧНОЇ ПРАЦІ

Д-р Джан Едвард Браун, президент університету Джана Брауна, висказав у своїй промові перед „Нью Йорк Ротері Клуб” погляд, що є лиш одна розв'язка для питань безробіття: вертатися від машинної до ручної.

АВТОВИЙ ВИПАДОК СХОВАВ СОБАКУ

Пані Денер з Нешвилла, в стейті Тенесі, трапився на дорозі нещасливий випадок, від якого її авто перевернулося на дах. Під час випадку десь пропала домашня собачка власниці, що їхала з нею в авті. Всякі пошукування собачки не дали вислідів. Автомобіль відставлено до механіка для направи. Коли механік два дні опісля взявся до направи авта, почув з нього слабе скавудіння. Обшукав автомобіль і відкрив собаку, котра була замотана в електричні дроти.

ЗМЕНШУЄТЬСЯ ДОПОМОГА В КАНАДІ

У вересні давано в цілій Канаді урядову допомогу 541, 500 особам, або 32 процентам менше, як рік тому.

ПОЧВІРНЕ ВБИВСТВО

Вільям Ров, 60-літній власник ресторану в Скарборо, Мейн, забив з револьвера свою 55-літню жінку, двоох синів, одного 14-літнього, другого 13-літнього, а потім самого себе. Припускають, що він попав у депресію через кепське здоров'я.

НЕ ДІСТАВ ЗАПЛАТИ, БО ВРОДИЛИСЯ ТРИЙНІАТА

Д-р Волтерс із Седалі, Мізурі, згодився з паненою Елмер Кун за певну плату за поміч при породі: коли би пані Кун вродила близзятя, він мав почислити лиш за одні родини; якби вона вродила трійнята, він не мав числити ніякої плати; якби вродила четвернята, то він мав лиш доплатити пані Кун 25 доларів; а якби вона вродила п'ятірнята, то вона мала поділитися з ним приходами, які мала би з тої події. Пані Кун уродила трійнята й д-р Волтерс не дістав за свою працю нічого. Він каже, що знав, що вродиться більше дітей.

ДАНІІ ВІАРЕШТОВУЮТЬ КОМУНІСТІВ

ПАРИЖ. — Франція продовжує наступ на комуністів. По всіх містах внарештує їх і усуває з урядів. По фабриках касують „комітети робітничих делегатів”. Уряд каже, що не тому, що в тих комітетах є повно комуністів.

БУДУТЬ РОЗСТРІЛЮВАТИ ЧЕСЬКИХ ЛЕГІОНЕРІВ

ПРАГА. — Проголошено через радіо, що будуть розстріляні всі ті чеські легіонери, що боролись по стороні Польщі, як тільки їх схоплять. Кажуть, що багато з них вернулось до Чехії. Та ген. Прхала з горсткою легіонерів дістався до Франції.

СОВЕТИ ГОСПОДАРЯТЬ У ЛАТВІ

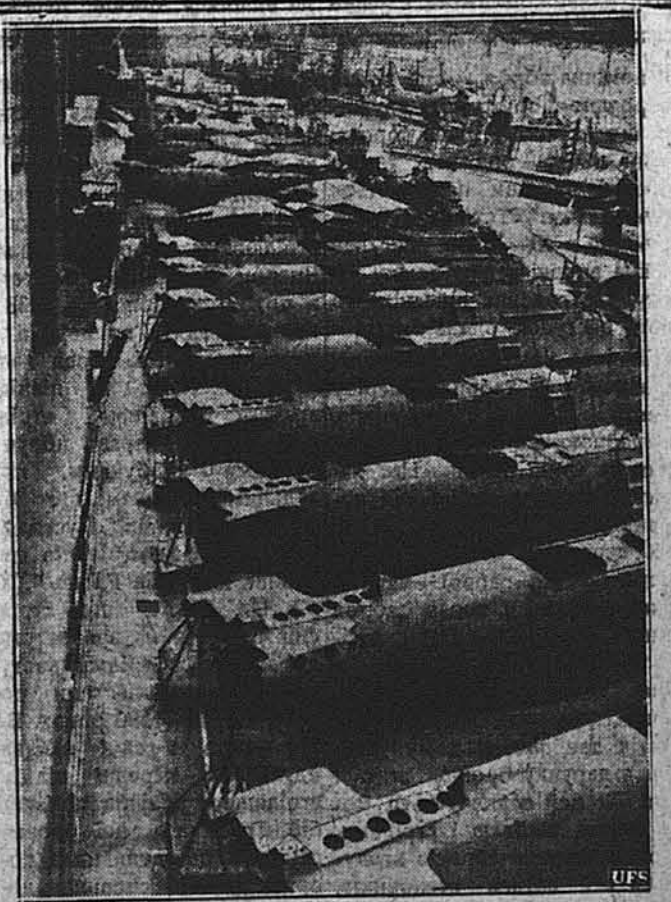
КОПЕНГАГЕН. — Згідно з советсько-латвійським договором мала советська армія розміститись у двох латвійських містах: Вівдаві і Лібаві. Та виявляється, що советські війська розташувались аж у п'ятих містах.

МАДЯРСЬКА ДОВІРАЄ ГІТЛЕРОВІ

БУДАПЕШТ. — Урядовий „Пештер Лойд” подає, що є неправдою те, що поширюють за границею, що Німеччина хоче загарбати Мадярщину. Часопис підкреслює, що Гітлер гарантував Мадярщину незалежність кількома наворотами, а в Мадярщині „нема нікого, щоб сумнівався у щирість і правдивість слів Гітлера”.

НОВА ДЕМОНСТРАЦІЯ В ПРАЗІ

ПРАГА. — Відбулась демонстрація „чеських фашистів”, що є сторонниками Гітлера. Демонстрували проти „протекторату”, проти „п'язового уряду Гаха”. Поліція розігнала демонстрантів і на тім усе скінчилось.

БОМБЕРИ ДЛЯ ФРАНЦІЇ.

Легкі бомбери, що їх знавці вважають найшвидшими того роду, виробляють тепер у Санта Моніка, Каліфорнія. Літаки мають залогу з трьох людей і можуть перелетіти більше ніж 300 миль на годину.

„ВІЛЬНА ПОЛЬЩА В ОБЕДНАНІІ ЕВРОПІ”, КАЖЕ ГЕН. СІКОРСЬКИЙ

ЛОНДОН. — Ген. В. Сікорський, прем'єр новоствалого польського уряду, мав промову в Товаристві Заграничних Кореспондентів і заявив, що доля Польщі є тісно зв'язана з долею західних демократій. Казав, що певний перемоги Великої Британії, Франції й Польщі, а ця перемога буде „триумфом справедливості і права”. Далі підкреслив, що є між польським урядом і британським повна згода щодо воєнних цілей і метод, якими ті цілі буде можна досягнути. Зазначив, що даремні є ті спроби, що звернені на розбиття єдності альянтів. Виявив свою радість, що Англія оцінює те, що зробила Польща в „боротьбі за спільну справу”. І заявив, що будуча Європа буде союзом вільних і незалежних держав, а в тім союзі буде й вільна Польща.

НІМЦІ ТАКОЖ ЗА ЕВРОПЕЙСЬКУ ФЕДЕРАЦІЮ. ІСТАМБУЛ (Туреччина). — Німецький амбасадор до Туреччини, Ф. Папен, заявив журналістам, що Німеччина візьметься по вигранні війни до створення великої федерації європейських держав.

„НЕЗАЛЕЖНА ПОЛЬЩА” У ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ. — У Франції буде створена „мініатюрна польська республіка” з „столицею”. Французький уряд відступив новому польському уряду певний простір землі над рікою Льоарою, якому признається екстериторіальні права. Там буде осідок польського уряду. Туди будуть перенесені дипломатичні представництва тих держав, що визнають новий польський уряд, між якими буде також і амбасадор Злучених Держав.

СПЕЦІАЛЬНЕ ПИСЬМО ПАПИ ДО ПОЛЯКІВ

РИМ. — Папа Пій XII. прийняв на авдієнції польського єпископа Гавліну, що стоїть на чолі священства, придленого до польської армії. Через нього передав папа спеціальне письмо, призначене для польського уряду і поляків.

НОВА „УКРАЇНКА”...

МОСКВА. — Мисис Рут Марія Рубенс, з уродження американка, відома з того, що брала участь у фальшуванні американських паспортів та шпionaжі, зреклася тепер у Совегах американського громадянства, замешкала в одному з міст України і стала „советською громадянкою”. До цієї новинки, надісланої з Москви, додають, що в останніх роках стало в подібний спосіб советськими громадянами понад 1,000 американців.

„НЕБУДЕ БІЛЬШЕ АНГЛІЙСЬКОЇ ДИКТАТУРИ”, КАЖУТЬ НАЦІСТІ.

БЕРЛІН. — Німеччина починає говорити щораз виразніше про свої воєнні цілі. Тепер каже, що Англія і Франція викреслили слово „мир”. Супроти цього це слово викреслено тепер і з німецького лексикону. Отже буде війна до кінця. А цей „кінєць” це цілковите знищення Англії. Це знищення британського верховодства у цілому світі. Це знищення британського престоїку. І то в такий спосіб, щоб раз назавжди зникла в світі „бритійська диктатура”.

КУРС ПРОТИ СОВЕТІВ.

РИМ. — Італійська преса не перестає атакувати Совети. Пише виразно, що Італія не допустить советських впливів на Балкані. І обвинувачує Велику Британію і Францію в тому, що допустили Совети до середньої Європи.

БАЛКАН ПРОТИ ІТАЛІЇ.

ЛОНДОН. — Італії не вдалося створити балканський блок з Румунією, Туреччиною, Югославією, Грецією й Італією. Блок цей був творений через Румунію. Але розбився тому, що Італія не задовольнялась тим, щоб бути тільки „одною з балканських держав”, нарівні з іншими, але бажала бути першою. Таке подають дипломати балканських держав.

СОЦІАЛІСТИ ПРО НІМЕЧЧИНУ.

ЛОНДОН. — Подають відомості про теперішній відносини в Німеччині так, як їх передають німецькі соціалісти, що ті вісті перепачкують. Отже згідно з тим Німеччина знаходиться у жалкому економічному стані. Бракує найкращих засобів життя в достаточній кількості. Здоров'я населення загрожено. Є спроби розривів серед робітництва, що домагаються коротших годин праці й більшої плати. Вибух революції в Німеччині не то що можливий, але певний і то в недовгому часі. Соціалістичний рух у Німеччині є переслідуваний, але він держиться в підземеллі.

ЖИДИ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО ПАПИ.

РИМ. — Віденські жиди звернулись до папи Пія XII. з просьбою інтервенувати в канцлера Гітлера в справі здержання депортації жидів з Відня до Люблінки, до „жидівської округи”. Та, як кажуть, ледве чи папа зможе щось у тому допомогти, бо сам має доволі клопотів з нацистами.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Built as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАСИЛЬСТВО В МАСЦІ Й БЕЗ МАСКИ

Український нарід уже висказав ясно й отверто свою думку і волю в справі України. Та так є, що одні на це не звертають уваги, а другі свідомо цю волю фальшують, бо не хочуть бачити український нарід свободним господарем на українських землях. Ось це було також головною причиною переведення Москвою „виборів“ у Західній Україні, щоб шляхом насильства і терору сфальшувати те, що цей нарід уже давно сказав, коли був цілком свободним. Тепер виглядає так, що про долю Західної України вирішили Сталін і Гітлер, а не український нарід. І один і другий не питались українського народу, коли загарбували його землі, ні не дали йому народів змоги свободно висказати свою волю. Ось тому те, що сталося з Західною Україною, є те саме, що сталося з Великою Україною давніше, коли більшовицькі полчища знищили в Україні справжню, дійсно українську владу, злучивши край насильно з Москвою. В теперішнім випадку є та зміна, що до нещастя з Західною Україною причинилася ще Німеччина, котра в додатку забрала ще й собі великий шмат чисто української землі, з якої тепер береться викидати українських селян. Є це також нахабне насильство, бо й тут ніхто не питається історичного власника тої землі, чи він хоче забиратися з тих місць, які від непам'ятних часів належали до українського народу.

Та є ще інше насильство, яке тепер покривається хитрістю і дипломатією. Можна легко догадатися, що тут іде про Польщу. Відомості, які подає світова преса у справі змагань нового польського уряду до відновлення Польщі у давніх границях, покриваються точно з тими вістками, що їх одержуємо з українських кол у Парижі. Вони переконують нас, що новий польський уряд, хоч як він різниться в польському розумінні від попереднього, то в одному він такий, як усі польські уряди і вся польська суспільність: у відношенні до українців і їхніх державницьких змагань. Правда, він поки що крутить, бо не хоче дразнити Англію (а Англія Совети!) і тому зручно виниляє українську справу, а хапається загалом альянських заяв, чи зобов'язань щодо відбудови Польщі й Чехословаччини. Ось тим він і виниляє неприємну тепер для Польщі еventуальну дискусію на тему насильства, якого Польща dokonala над українським народом у 1918 і 1919 роках та договором у Ризі й рішенням Ради Амбасадорів з 14. березня 1923 року. Як бачимо, то наш історичний ворог, хоч сам у неволі, а проте далі хитрує і лукавить.

Політична лінія українського народу ясна. Вона змагає до повного визволення українського народу зпід влади Москви, Букарешту, Будапешту і Берліну. Польща вже є виселінувана з ряду тих, що панують над українськими землями. Тому ми не мали би більше причини з нею ворогувати. Колиж вона думає себе визволювати в такий спосіб, щоб знову панувати над українськими землями, то вона є за насильство і ставить нас проти себе. Колиж є за свободну Україну, — то хай це виразно з'являється.

НАШІ НАДІЇ, НАШ ОПТИМІЗМ...

Між різними категоріями людей ніколи не бракує ані оптимістів, що для них усе в світі незмінно забарвлюється в рожеві фарби, ані песимістів, що звичайно герпляють на печінку і ніколи нічим не задовольняються та в усьому вбачають непомилний знак усе дальшого погіршення. Але між цими двома категоріями людей знаходиться ще й чимала скількість таких, що намагаються дивитися на світ тверезими очима, розцінюючи факти в світлі об'єктивної реалістичної оцінки поступового розвитку подій, порівнюючи та розмірковуючи, не віддаючись ані привабливим ілюзіям, ані безнадійній розпущі. Супроти тих історичних подій, що відбуваються на наших землях, мені хотілося, щоб серед нашого суспільства було якомога більше тієї третьої категорії, бо тільки ота третя категорія може бути плідна й творча в житті, бо тільки в безпосередньому контакті з фактами і дійсністю може виробитися вірний погляд на події, що обумовлює й відповідну до тих подій реакцію.

Треба признати, що в сучаснім моменті, в зв'язку з поширенням московської влади й на Західні Українські Землі, в нашому суспільстві запанували переважно песимістичні настрої, а рожевий оптимізм можна знайти тепер хіба серед московських наймитів, комуністів, де він зрештою такий зрозумілий, що над ним не варто й спинятися.

Але над нашим песимізмом варто спинитися. Бо зрештою, хоча його й легко зрозуміти, по суті його не можна виправдати. Сучасні наші песимісти пояснюють свій песимізм, що насправді межує із зневірям, своїми попередніми надіями в скорі постаннн справжньої української національної держави, в можливість зрелізування навіть великої Соборної України. Цілком ясно, що такі патріотичні надії й мрії загально-національного характеру тісно зв'язалися з особистими мріями та амбіціями отих великих українських патріотів, що вже бачили себе на преважних місцях і посадах у новоствореній українській державі... Отже цілком зрозуміло, що тепер, коли можливість тих високих посад та всяких інших приваб відсутня, у неозначено далекий час, на зміну того облудного амбітного оптимізму прийшов тепер розпущливий песимізм і зневі-

ра. Але українські націоналісти взагалі, а я особисто, зокрема в багатьох статтях все остерігали українську еміграцію від завеликого оптимізму, як остерігаємо її тепер і від зайвого песимізму. Творення нової держави, та ще такої держави, як українська, з своїми великими багатствами, зачіпає забагато різних інтересів, не може бути справою, що розв'язується відразу згідно з нашими бажаннями та мріями. Усякий порід повстання розумним законом природи з болем і муками! Бо заледько здобути, як то ми бачимо й на прикладі Польщі та Чехословаччини, занадто легко й швидко втрачається. Українська держава повинна повстати в таких умовах і на таких підставах, щоб вона вже більш ніколи не могла втратити своєї державності, а для цього потрібно ще багато великої й трудної роботи. І саме до такої роботи, саме до жертв (а не до ріжних приваб) кликав увесь час українське громадянство український націоналізм. Кликав і продовжує кликати. Не зупинятися в зневірі на розпочатому шляху, не опускати в безсиллі руки, а з усе новим зав'язанням, що зростається в сильних душах при кожній новій перешкоді, простувати далі до далекої й трудної, але дійсно прегарної й святої мети!

Придивимось також при світлі фактів і повчальних порівнянь, чи взагалі отой песимізм, поминаючи особисті почування зневірених мрійників, має під собою якісь підстави.

Так, деякі підстави для песимізму існують: московська Гелеу вживе всіх зусиль, щоб знищити й на Західних Землях всі оті чисто національні культурні установи та видавництва, що якось розвивалися навіть і під польським терором. Радянський режим помагає про те, щоб зруйнувати, або бодай понівечити, християнські підстави українського народного світогляду. Не вважаючи на форми фактивної радянської державності, він обсадило й Західні Землі московською окупаційною армією, як обсадив Східні; він нищить всі прояви української самостійної думки; він призначатиме на всі керівні місця своїх вірних посліпів; він намагається нашіти на наших селян, ярмо всяких колхозів... Але що з того?!

Треба це побачити, чи все це вдасться Москві перевести

в життя! Бо наш нарід на Західних Землях уже добре знає, що йому треба. Треба признати цілком щиро й отверто, що економічне положення нашого селянства під польським пануванням було таке жахливе, що навіть і визиск колхозів хто зна, чи зможе його погіршити. Потерпять наші національні установи, потерпять наша національна робота, але... саме тут треба перенестися для порівняння в не дуже далеке минуле, до початку першої великої війни, двадцять п'ять років тому. Окупація московськими військами Західної України це такий самий наслідок другої великої війни, що почалася два місяці тому, як у 1914 році окупація східної Галичини була одним з перших наслідків першої великої війни. А проте яка велика ріжниця! За першої війни, що почалася таксамо великими успіхами московських військ, а закінчилася розвалом московської імперії, окупація східної Галичини мала той наслідок, що на всій етнічній українській території впродовж півтора року не з'являвся ані один листок українською мовою, якої не можна було почути ані в урядах, ані навіть у приватних установах. Тепер, за другої московської окупації, українська мова панує не тільки на всіх просторах колишньої російської України, але поширюється й на всі ті установи Західної України, де досі панувала виключно польська мова. У львівському університеті починаються виклади українською мовою професорів Студинського, Возняка, Крип'якевича, Андрусика, Шурата й інших. Українська мова опановує радіо й пресу.

Ми бачили, чим скінчилася перша велика війна; ми ще не знаємо, чим скінчиться друга. Але вже тепер наші національні позиції без порівняння сильніші від тих, які ми посідали в 1914 році. Справа йде про те, щоб їх не втратити, але втримати й по можливості — зміцнити. Отже не зневірюватися треба і не падати духом, а братися далі до роботи. Зміцнення наших національних позицій за кордоном відбиватиметься необхідно на зміцненні наших національних позицій і в краю. Тільки треба працювати й працювати, і то по всіх усьодах, як на полі політичному, так і культурному. Більшевицька цензура напевно понищить силу з тих українських книжок, що свого часу видруковано в східній Галичині і що переняті українським національним духом. Тепер завдання еміграції ті книжки зберегти в себе

і по можності їх поширити і передрукувати. Більшевицька цензура не даватиме можливості українському народові висловлювати свою справжню думку на шпальтах української большевицької преси. Тому мусимо подбати, щоб цей голос лунав на шпальтах української націоналістичної преси за кордоном і щоб він проходив також і в чужинській пресу. Московські посліпакі намагаються стлумити в українському народі всякий самостійницький рух до власного державного незалежного життя: українська еміграція повинна тримати якнайвище той прапор української незалежної державності. За першої великої війни, коли назовні на всій українській території не було жад-

них прояв українського національного життя, українські ділячі не падали духом і не складали рук, але продовжували працювати і потаємно досить було вибухнути московській революції, як ті ділячі стали на чолі українського революційного руху і повели ще зовсім несвідомі українські маси до української державності. Тепер для діляч українського державно-націоналістичного руху відкриваються далеко ширші й багатші можливості; тепер свідомість усього українського народу так непомірно зростає, що нема місця на жадні песимізми. Твердо віримо в нашу остаточну перемогу, і кичемо до організованої невинної праці!

Евген Онацький, Рим.

МАЛЮНКИ СОВЕТСЬКОГО ПОБУТ**БОЛЬШЕВИЦЬКЕ СУДІВНИЦТВО.**

„Вісті“ пишуть у ч. 153. в статті п. з. „Дачна справа“ таке:

„Ось яка історія трапилася із Ганною Наумівною Биковою, членом Одеської обласної колегії оборонців. Жінка цілий день сиділа в суді, захищаючи людину, яку обвинувачували в тому, що вона нібито, як злісний хуліган, побила хазяїв і зайняла чужу квартиру.

„Обвинувачений стояв, понуривши голову. В своєму останньому слові він сказав, що дійсно бив хазяїв квартиру, але тільки не гострою залізною дерев'яною зброєю.

„Коротко кажучи, він просить суд звільнити на слабкість його характеру і звільнити від покарання або, в крайньому разі, присудити до примусової праці по місцю роботи.

„Суд пішов у дорадчу кімнату. І через п'ять хвилин виїшов. Суддя сказав, що скільки справа серйозна, рішення суду буде оголошене через три дні.

„Таких справ було декілька. Ганна Наумівна поїхала до себе на дачу, в Аркадію, на Теніслу вулицю № 7. де вона сподівалася дихати свіжим морським повітрям і насоложуватися, як будинок.

„Тільки це їй не вдалося. Її перешкодив старший коміср Одеської ремжитлоконтори Друзь, який зібрав своїх друзів і вчинив погром у квартирі оборонця. Він викинув усі її речі на вулицю, розтопив посуду, побирав Бикову та її дитину й заявив, що сам житиме в її квартирі наскільки він давав будівельний матеріал на забудову. Бикова звернулася тоді по допомогу, до

чергового начальника, сергента міліції, до тов. Іванова. — Ви оборонця, — відповів тов. Іванов. Якщо вас побив — звертайтеся до суду. Це карна справа. А якщо побили меблі, звертайтеся по цивільному позову. А йти мені на місце пригоди нема чого.

„Тільки після настирливого домагання Іванов поїхав на дачу. Та наскільки, за його словами, ніяких трупів там не було знайдено, він поїхав назад, навіть не склавши протоколу. Лише завдяки втручання міської міліції протокол було складено й нагай-ца хуліганів встановлено.

„Коли працівники міліції пішли, Друзь знову побив Бикову й викинув її на вулицю. В районі знову відмовилися допомогти оборонцеві.

— Звертайтеся до прокуратури! — заявили їй.

„Так закінчилась ця незвичайна дачна історія. Власне кажучи, закінчилась дача, бо тов. Бикова переїхала до міста“.

НА РОЗПУТТІ

Історія одної родини Нависав Р. Д. Савач. З перемою юю Л. Нигрицького Ст. 128 Видавництва „Українська бібліотека“. Видавець Іван Тиктор Ляль.

Оповідання одного адвоката, що через помилкове виховання не вдалося йому діти.

Ціна 50 центів.

Замовляйте в „Свободі“:

„Свобода“
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО У КНЯЖИХ ЧАСАХ

Написав: І. К.

За Ярослава Мудрого до дальших походів уже вживали своєї кінноти. Так від 1042 р. читаємо, що підчас походу на Ям „вимерли коні у воїв Володимир (сина Ярослава) так, що ще дихаючим коням здирали кож: бо такий був помір на коні“. За перших наступників Ярослава українська кіннота могла вже змиритися зо степовими ордами. В 1060 р. Ярославичі ходили „на конях і в лодах“ проти торків. В 1068 р. дружина Святослава в 3,000 коней розбила 12,000 половців.

Спершу мабуть тільки дружина виступала до походу кінно. Для свогою війська князі тримали більш табуни коней. Підчас нападу половців 1067 р. в Києві схильований народ жадає для себе зброї і коней. У Святослава Ольговича, чернігівського князя, 1146 р. в лісі Рахнах коло Чернигова було 3,000 ко-

як помічна зброя, — це повне узброєння „оружжя“ дружини, що на коні стрічає ворога.

Від цього оружжя тяжко збройні частини називаються оружниками. Тяжка кіннота дружини в XI—XIII в. заступає майже вповні давню тяжку піхоту. Це головне військо, що своїм наступом рішає битву.

Помічне значіння мала легка кіннота. Її творили спершу наємні частини степовиків. Звичайною зброєю їх були луки та криві шаблі. Це характеристичне узброєння кошовиків вже в перших воєних переказах літопису протиставляється зброї українських військ: у хозар „зброя одного стороною гостра, цебто шаблі“, у полян „зброя з обох боків гостра, цебто меч“; воевода Святослава Прітіч дає печенізькому князеві в дарунок броню, щит і меч, — цей віддячується йому конем, шаблем і стрілами. З оцією легкою зброєю згадується всі ватаги степовиків, що служили князям, як печеніги, торки, половці різних „колін“: берендичі, чорні клобуки й інші.

На зразок степової кінноти

утворилася українська легка кіннота, що дістала окрему назву стрільців. Назва вказує на характеристичну зброю цієї формации, луки зо стрілами; стрільці мають завдання острілювати ворога здалека. Вперше ті стрільці згадуються в поході на половців 1093 р.: вони викодять на ворога як передні сторожі, перед головним військом. У пізніших згадках українські стрільці виступають нераз поруч з чорними клобуками, половцьким племенем, що було на службі князів. „Пустили на них (ворогів) стрільців своїх, чорних клобуків і Русь“ (1151 р.). Це доказ, що стрільці формувалися на зразок степової кінноти. Стрілці виступають як окремі частини особливо в 1140—1190 роках. Вони все мають ті самі завдання: йдуть як передні відділи і стріляють з луків починаючи бій. Тривкість цієї формации свідчить, що вона мала добру організацію і сповнила добре своє призначення. Свої добрі сторони стрільці завдячували мабуть тому, що до них належала молодша дружина, бо-ярська мелодія. На це вказу-

ють оці згадки: „Чорних клобуків і молодь свою пустили (князі) наперед, а самі пішли з полками своїми за ними“ (1149 р.); „(князі) молодь перебрав та з берендичами і з каєпичами пустив на половців“ (1160 р.). Участь добірних дружинних сил дала стрільцям вищу ціну.

До легкої кінноти треба рахувати і кінні частини народного ополчення. Повна, залізна зброя була занадто дорога, щоб міг її добути селянин чи міщанин; як вони їхали кінно в похід, то хіба без тяжкої зброї. Але цю народно кінноту трудно ставити нарівні з організованими стрільцями: це могли бути тільки помічні меншевартні частини.

Разом з тим, як розвивалися формации кінноти, піхота втрачала давнє значіння. При пішій службі залишилися тільки люди незможні, що не могли добути собі коней. Піхота, пішці, це або міщани або селяни. Міщанську піхоту стрічаємо найчастіше при обороні городів, селян-пішців також у дальших походах. Не знаємо, чи піхота все творила правильні частини. При обо-

роні міст це могло бути не зація піхоти почалася аж в XIII в. в Галицько-володимирі кож озброєння бувало ріжне ській державі.

(Дальше буде).

ЧЕРВОННИЙ ХРЕСТ

Президент Рузвельт дає пані Кейрі Т. Гейсон вкладку на Червоний Хрест і дістає від неї відзнаку честі. До цієї справи приглядається Норман Дейвис, голова Американського Червоного Хреста.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЧОМУ НЕ СКАЗАТИ?

Не можна дуже дивуватися гратуляціям, які московський уряд прислав Гітлерові з приводу його шасливого виминення бомби.

Як большевицький уряд уважає себе урядом, то мусить робити, що уряди звичайно роблять. Як у відносинах між урядами прийнято звичай взаємно себе поздоровляти у випадках замахів на головних представників влади, то й московський уряд це мав зробити.

Одначе коли московський уряд займає таке становище, то чому ж не сказати про це населенню Росії, чому про це мовчати, чому це закривати?

ІНШІ ЧАСИ.

Хоч большевицький уряд може викинути свої гратуляції Гітлерові як звичайну формальну чечність, то всетаки це не зовсім так.

Що, наприклад, зробив би московський уряд у подібному випадку рік тому? Якби таке трапилося рік тому, німецький уряд сказав би був відразу, що бомбу підложили большевики, московський уряд гратуляцій не прислав би, московські газети написалиб, що бомба — це була заслужена пригода німецького народу нацистичному уряду.

Змінилися часи, змінилися звичаї.

З ПРОТИВНИХ БОКІВ.

Коли большевицький уряд складав Гітлерові гратуляції на руки німецького амбасадора в Москві, в Берліні складав подібні гратуляції на приказ Ватикану папський нунцій.

Якби так, наприклад, трапилося таке, що в цьому випадку з якоїсь причини московський уряд гратуляцій не складав, можемо собі представити, якби то розписалися большевицькі газети проти папи або тих, що рівночасно з папою складали гратуляції.

РОСІЯ ГЕРОЯМ.

Московський уряд влаштував почесним членам російських військ, що брали участь у „польській кампанії“, величавий бенкет у Кремлі.

Ли, пила тости, віватували. Говорили промови, оплескували Сталіна, оплескували й „героїв“. Потім урядовий заповідач на радіо описав цілу казку в словах, що нагадували описи царських свят казюніми письменниками.

І тепер уже Сталін може почати думати, за що героїв розстрілювати.

ЧЕРВОНЕ, ЧИ ЗЕЛЕНЕ СВІТЛО?

Під таким заголовком пише відома американська кореспондентка Анна О'Гер МекКормик про значіння останнього замаху на Гітлера.

Заголовок робить натяки на відомі сигнали для автомобілістів на перехрестях доріг. Себто, що значить цей замах? Чи це остоорога для Гітлера, щоб задержався? Чи це може Гітлер дає знак своїм ворогам, що він їде вперед?

НЕ ПЕРЕЦІНЮВАТИ.

Радить МекКормик не робити з замаху висновку, що нацистична партія смертельно розбита.

Цього висновку не можна робити, бо опозиція не має в собі ніяких засобів проявити свою волю.

Одначе, каже МекКормик, у Німеччині існує сильна опозиція до Гітлера, до його воєнних планів, і це невдоволення з Гітлера доходить уже до пункту кипіння.

ЖЕРТВЕННІ КОЗЛИ.

Звертає тех МекКормик увагу на замінний факт, що нацистичний уряд не шукає в цьому випадку ніякого жертвенного козла, якого він шу-

кав звичайно в минулих випадках того роду.

Пошто шукається жертвенного козла? На те, каже, МекКормик, щоб звернути на нього народний гнів.

Чому не береться нацистичний уряд за цю свою традиційну й вигідну тактику? Бо, каже МекКормик, цим разом ціла верхівка нацистичної партії стоїть під поважним підозрінням, що це серед неї знаходяться скритовбивники Гітлера.

СТАЛІН І ГІТЛЕР.

Каже МекКормик: „І самий Гітлер мусить... застановитися над тим, що серед його власного оточення скривається ворог, що бажає вбити його“.

Це мимоходом кидає світло на поспіх, з яким Сталін погратулював Гітлерові виминення бомб. Пригадав собі Сталін убивство Кірова й аферу з Скрипником.

Як вовки козу луплять, то вітчим остоорогу дають.

НАРІД ПІД ДИКТАТУРОЮ.

Співчуває Сталін Гітлерові це й з того приводу, що бомбовий замах показує, як сильно любить німецький нарід гітлерівську диктатуру. Коли не люблять диктатури німці, то можна припустити, що не люблять її й москалі.

У звичайний час під обухом диктатури висказати своє невдоволення не так легко. Та війна дала несподівано ріжні нагоди. Навіть така річ, як салютування дає військовим нагоду вибрати між старим традиційним військовим салютуванням через приложення відкритої долоні до дашка кашкету, і новим нацистичним салютуванням через витягання наперед правої руки.

Від початку війни багато нагод для зазначення свого невдоволення з уряду дала заборона світити лампи на вулиці міст: люди, що йшли темними вулицями, кажуть, мали часто випадкові удари з іншими людьми, а потім знаходили в кишенях лютки проти Гітлера. В Берліні під час одного такого зазначення вулиці хтось розбив камінною шибу в „надворного“ фотографу Гітлера, за котрою була виставлена його велика фотографія.

Можна собі представити, яку нагоду для зазначення любили до Сталіна дають величезні образи, які несуть у Росії на всіх офіційних парадах. Правда, уряд може наняти більше шпигунів, щоб стежити за невдоволенням населення. Одначе як у таких обставинах буде вестися війна?

ЩЕ РАЗ БЕЛЬГІЯ І АМЕРИКА.

Доходять з Європи глухі вісті, що Німеччина збирається напасти на Бельгію й Голландію, не зважаючи на їх неутралітність.

Повторилася тоді історія, бо, як знаємо з світової війни, в 1914 році Німеччина напала на Бельгію, щоб продертися через неї до Парижу.

Та цього наїзду Німеччини на Бельгію вжила Англія за притоку до вивідження війни Німеччини. Тепер Англія вже воює проти Німеччини, а де МекКормик каже, що в цьому випадку до війни правдоподібно пішлаб Америка.

Вона наводить слова бувшого президента Гувера, котрий сказав, що лиш один Адольф Гітлер може загнати Америку до війни.

ПОБУДЖУЮЧИЙ ТОНІК

НУГА-ТОН — це знаменитий побуджуючий тонік, який може поліпшити ваш апетит. Рух кишків є більше зацікавлений. В багатьох випадках при використанні цього тоніку ви відчуєте чудовий тонік, бо містить форму заліза, яке є ужитим до збільшення червоної крові в крові — особливості цього тоніку. Продають його всі аптекарі. Одномісичне лікування за ОДНОГО ДОЛЯРА. Гроші повернуть вам назад, як не будете задоволені. Домогайтесь НУГА-ТОН. На заміну беріть — УГА-СОЛІ — ідеальний засіб до розчистки. 50 ц.

• 3 ДНЯ •

АНГЛІЙСЬКІ БУРМОТІННЯ.

Англійський міністер заграничних справ, лорд Галіфакс, виступив у палаті лордів промову, в якій між іншим описав англійську вдачу як таку, що любить воркотити, бурмотіти й незадоволено крутити носом. Дослівно він сказав: „Право бурмотіти є майже традиційне серед британської раси, яка робить це надзвичайно добре; та це є знаком свободи, в порівнянні до Німеччини, де бурмотіння правдоподібно завелось вас до концентраційного табору. Звичка бурмотіти не є цілком лиха. Вона може випливати з чесного бажання поліпшити дані справи. Вона може відвернути, або направити, помилки та може вирівняти відмінні погляди“.

І ми любимо бурмотіти. Під тим поглядом ми вповні рівняємося з англійцями. Ми також любимо бурмотіти, висказуючи таким чином незадоволення з даних річей. Нічого злого з такого бурмотіння не виходить, коли ми його вдержуємо в певних пристойних границях. Коли чоловік бурмотить, але своєю роботою робить, то з такого бурмотіння навіть користь може вийти. Таке бурмотіння може заставити відповідальних людей змінити щось, що не є добре. Воно може заставити когось щось скорішим темпом виконати. Одним словом, бурмотіння, вдержане в границях, оздоровляє відносини й змушує людей у скорішій темпі „переходити з негативного положення до позитивного“, як це сказав би Альфред Адлер, автор багатьох книжок з ділянки психології.

ТЕОРІЯ АДЛЕРА.

Адлер збудував цілу свою наукову теорію по поведінку

людей на тій самій засаді, що й наше бурмотіння. Він каже, що ціле життя людей це ніщо інше, тільки перехід з того положення, в якому ми почуваємо себе незадоволеними, до того положення, яке, на нашу думку, нас задовольнить. Коли ми встаємо з кріска і, перейшовши кімнату, сідаємо на софку, то нами керувало підсвідомо, чи свідомо бажання поліпшити своє положення, каже він. Коли йдемо на прохід, до театру, на забаву і т. д., то це все робимо під впливом незадоволення з нашого положення та бажання його поправити чимсь іншим. Та засада, говорить Адлер, не відступає нас впродовж цілого нашого життя ні на крок.

ТАКЕ БУРМОТІННЯ — КОВИСНЕ.

З таких душевних причин бурмотять англійці. Вони люблять винаходити якісь відомі речі, щоб мати опислі причину прямувати до чогось кращого. Їх бурмотіння має будуючий, конструктивний характер; воно заставляє англійців усе себе уліпшувати, все переходити з нижчого ступня до вищого.

І в нас, коли того роду бурмотіння денебуться, появляється, не трера зараз накривати його мокрим рядном і уважати відемним чинником. Воно може мати на увазі найкращі завдання. Воно може дати справу поліпшити, посунути вперед. Бо, парадоксуючи Адлера, неможливий на світі ніякий поступ, коли люди вповні задоволені з того, що мають. Для поступу треба наперед чогось не хотіти, а опислі добре уявляти собі те, чого хочемо.

ІНШІ БУРМОТІННЯ.

Але ці будуючі бурмотіння треба виразно розрізняти від шкідливих, небудуючих бурмотінь, які теж випливають із незадоволення, але які не кажуть чоловікові виразно, чого він хоче. Скваше-

ПОВІДОМЛЕННЯ
ДЛЯ ВІДДІЛІВ 42, 97 І 182 з PASSAIC І 64 з PATERSON, N. J.
Подаємо до відома, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

урядників і членів вище поданих відділів

В НЕДІЛЮ, 19. ЛИСТОПАДУ (SUNDAY, NOV. 19, 1939)

в год. 2. пополудні

В УКР. ЦЕРК. САЛІ, 47 HOPE AVENUE, PASSAIC, N. J.

Просимо всіх членів і урядників згаданих відділів прибути кінечно на ці збори, на яких буде промовляти п. Загачич, організатор У. Н. Союзу. Організатор представити такі справи, які є цікаві для кожного урядника, а також і члена. Тому нікого не повинно бракувати на тих зборах. Члени з класу Т. повинні принести до собою свої грамоти на збори.

ЗА УРЯД ВІД. 42, 64, 97 І 182.

П. Головачук, І. Бурій, М. Табачук, Г. Ясін, секретарі.

WILKES-BARRE, PA.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

В ЧЕСТЬ СПОРТОВОЇ ДРУЖИНИ У. Н. СОЮЗУ

БЕНКЕТ І БАЛЬ

У СЕРЕДУ, 22. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 22, 1939)

В ГОТЕЛІ STERLING.

Початок у годині 6:30 вечір. Тикет \$1.50. На бенкеті головний пресидиант У. Н. Союзу, п. Микола Мурашко, вручить трофей побідній дружині. — Запрошуємо молодіж і старших з околиць Wilkes-Barre, Scranton, Olyphant, Hazleton, McAdoo, Berwick. Будуть ані для старших і молодших. Оркестра братів Ленно. Окружний Комітет.

РОБІТЬ КРАЩУ КАВУ

ДОДАЙТЕ ложочку ЦИКОРІ ФРАНКА до кавника або перколятора для додання каві НІЖНІЩОГО СМАКУ І НЕЗРІВНЯНОГО АРОМАТУ.

Американський Продукт.

FRANK'S CHICORY

DO НАБУТТЯ в добрих grosериях та складах кави
HEINR. FRANK SONS, Inc.
FLUSHING, N.Y.

УВАГА! ДІТРОЙТ, ГЕМТРАМК І ДІРБОРН УВАГА!

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВІДДІЛ 292.

святкуватиме

1909 — 30-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ — 1939

СВОГО ІСНУВАННЯ

В НЕДІЛЮ, 26. ЛИСТОПАДУ (NOV. 26, 1939)

В ТАКИМ ПОРЯДКУ:

- 1) В СУБОТУ, 25. ЛИСТОПАДУ, в годині 9:30 рано в церкві Св. Йосифа Христителя Торжественна Служба Божя в наміренні усіх живучих членів відділу, котру відслужить о. С. Побудичий.
 - 2) В НЕДІЛЮ, по співаній Службі Божій, в 12:30 год. пополудні, Панахида за всіх померлих членів відділу. Кожний член і члениня обов'язково має бути присутнім з відзнакою на цих Богослужіннях. Відтак йдемо всі до Народного Дому при Мартині стріт.
 - 3) Привіт усіх учасників пресидиантом відділу.
 - 4) КОНЦЕРТ хору „Думка“ під управою Олександра Штика.
 - 5) СПІЛЬНИЙ ОБІД.
 - 6) ЗВІТ 30-літньої діяльності Відділу. — Промови представників різних Товариств і Братств. — Головному промову-реферат виголосить головний секр.-кас. гр. РОМАН СЛОБОДЯН. — Опислі спільна забава до пізньої ночі, до котрої буде пригратив музика пана М. Рихліського.
- Тому уряд Відділу має честь запросити до співучасті ввесь український загальний метрополіт Дітройту, як Союзові Товариства, Братства, Сестрицтва, Політичні Клуби й інші. Радо всіх вітаємо. 269,72 За вдволення ручить. — Уряд Відділу 292.

УВАГА! СИРАКЮЗ, Н. Й., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

СТАРАННЯМ ПАРОХІЙ СВ. ІВАНА ХРИСТИТЕЛЯ І УКР. ЦЕНТР. КОМІТЕТУ ЗЛУЧЕНИХ МІСЦЕВИХ УКР. ОРГАНІЗАЦІЙ

ЮВІЛЕЙ 950-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

В ДЕНЬ ПОДЯКИ (THANKSGIVING DAY)

У ЧЕТВЕР, 23. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 23, 1939)

В УКР. НАР. ДОМІ, 1317 W. FAYETTE STREET.

ЮВІЛЕЙ зачнеться Триденницею в Церкві. В понеділок, вівторок і в середу, 20, 21, 22. листопада, в годині 7:30 вечером, МОЛЕБНЕМ, а вівторок Науки виголосить Впр. о. Вол. Довгович з Елмайра Гайтс, Н. Й. В середу ввечір сповідь парохів. У четвер, в годині 9:30 рано Соборна Служба Божя при співучасті священства Бюфалоського Деканату. По Службі Божій Торжественне Водосвятіє. Відтак буде Посвячення Хрестів, які загодя Хрещення України „ОДВУ“ ч. 9. купили в дарунок за пам'ятку до місцевої укр. греко-католич. церкви, і для місцевого пароха о. М. Кузів.

В годині 5. вечером точно КОНЦЕРТ в Укр. Нар. Домі. В концерті візьмуть участь Церковний Хор, Діти Рідної Школи під проводом Сестр Службицьких, Святоїни бесід виголосить д-р Семен Демидчук з Брукліна, Н. Й. По концерті забава для молоді і старших до пізньої ночі. Шановні Громадяни, місцеві і околиці! Нехай де Величавий Торжество запрошуємо до участі Вас усіх. Докажіть свою участь, що наш український нарід з вірою у Всемогучого Бога йде тернистим шляхом до Волі, Соборної Української Незалежної Держави. Бо віруючого народа в Бога не знищать, вороги впадуть і спадуть кайдани. До участі запрошуємо Всесвітніх Отців Духовних і їх Громадян з Рочестера, Авбури, Водерліт, Корус, Ютика, Елмайра, Бінгемтона, Сепр, Геркімер, Амстердама, Лигла Фолс і Фултона. 259 Прес. Реф. Укр. Центр. Комітету.

УВАГА — ТРЕНТОН І ОКОЛИЦІ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАГОСЛ. ГРОМАДИ, СПІВАЦЬКОГО ТОВАРИСТВА БАНДУРИСТІ І ПРИ СПІВУЧАСТІ СЛАВНОГО КОЗАЦЬКОГО ХОРУ З ФІЛАДЕЛФІ

ураджується

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 19. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 19, 1939)

В ГАЛІ MAGYAR HALL, HUDSON & GENESSE STS.

Головні точки програми: в годині 5:30 Соборна Вечірка і Панахида в церкві за поляглих Героїв, яку відслужить о. прот. Л. Веселовський, о. О. Милік і місц. парох, о. М. Запаринюк. В годині 7. вечером Святочний Концерт на галі. Святочні промови виголосять: вступне слово гром. Андрій Запаринюк з Канади; Святочний реферат о. прот. Лев Веселовський з Нового Йорку; в англійській мові гром. С. Савчук, студент медицини з Філадельфії.

Проситися всіх українців, як місцевих так і позамісцевих, прибути якнайчисленніше на це свято. — Вступ вільний для всіх. Уряд Громади.

НА „ДЕНЬ ПОДЯКИ“.

Аліція Джой Ферін, дочка підполковника Чарльза С. Ферина в Сан Хуані, Пуерто Ріко, вбиває індіка на свято „День Подяки“.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ І О ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ

З РУКУ ПО ВІДПІЛІ
У. Н. СОЮЗУ.КЛІВЛЕНД, О.
Збори урядників.

Згідно з проголошенням, відбулися тут збори всіх урядників відділів Українського Народного Союзу 10-го ц. м. в Українським Народнім Домі при вул. 14. Збори відкрив О. Е. Малицький, секретар головної контрольної комісії УНС, і покликав на секретаря Т. Гриця.

Відділи були репрезентовані: 15 — П. Долгий; 102 — Ю. Гіряк і Н. Бусько; 112 — М. Ліска, Габрієвська і Романович; 108 — Д. Потапний і М. Мелничук; 251 — Н. Стран і Р. Керик; 260 — Р. Рокош; 291 — Т. Гриця; 334 — Н. Задоревський, С. Морозович і І. Жук; 336 — Г. Кісіль; 358 — С. Палівода; 364 — О. Е. Малицький.

Названі урядники одностайно ухвалили влаштувати 45-літній ювілей Українського Народного Союзу дня 24 листопада ш.р. і на це свято запросити головного фінансового секретаря-касiera, п. Романа Слободяна.

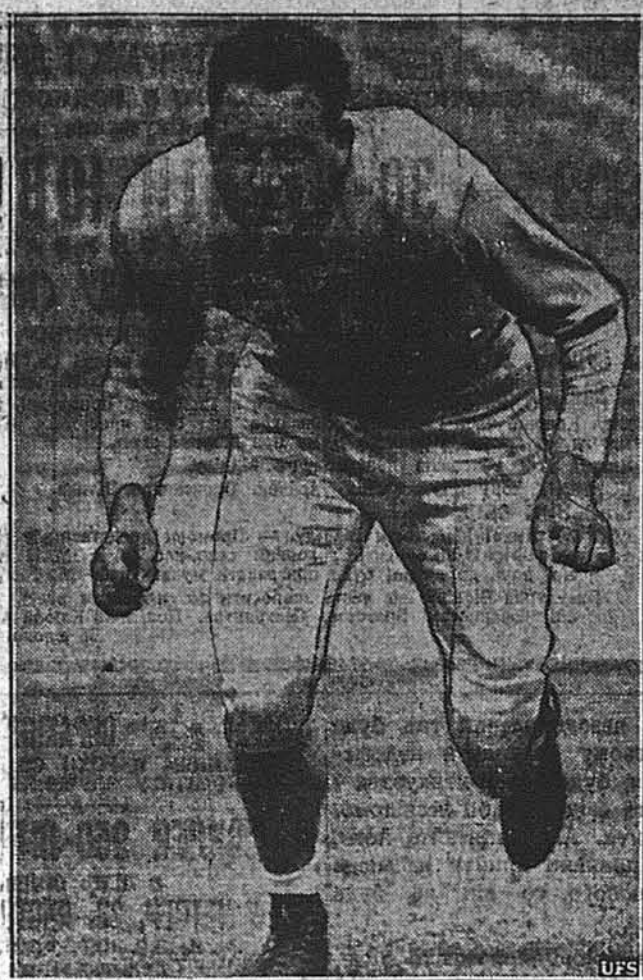
В програму входить спільний обід („бенкет“); концерт, промова п. Слободяна й інших урядників та членів У. Н. С.; вручення трофею бейсбольній дружині в Клівленді, О., з управлінням п. Бобечком на чолі, котра виграла в змаганні з шайковською дружиною титул „чемпіона“; також танці для молоді — членів УНС, з вільним вступом.

Просимо всіх членів УНС з Клівленду, Лейквуд і околиць взяти участь і тим звеличити свято нашого БАТЬКА СОЮЗУ.

О. Е. Малицький, пред.;
Т. Гриця, секретар комітету.

В шинку.

Гість: — Вибачте, чи крісло вільне?
Пиний: — Ще ні, але зачекайте хвилину, мій приятель зараз лежатиме під столом.

ПАВЛО СЕВЕРИН,

один з кращих гравців у „футбол“ в Америці, член дружини Норт Каролайна.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЧЕСТЕР, ПА. Надзвичайний спеціальний збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 156, відбулися в суботу, 18 листопада, в У. Н. Домі, 701 Грін і Менівеї ул. в Честер, Па., в годині 7:30 вечір. На збори прибули організатори В. Загачевіч, Н. Муляр, пред.; Яник Микола, секр.

Ханчівість.

Мак Донель приходиться до неба.

Галль: Мак Донель! Як вітає його св. Петро. — Як тобі адалася подорож?

Знаменито! Тільки я трохи перемерз.

То може би ти напився віски і розігрієшся?

Дуже радо!

Я яку волієш: зимну чи гарячу?

Та хіба гарячу.

Но, то жажди хвилину, поки розігрієшся.

Мак Донель жде хвилину і нагло прокидається.

От лишенько! — кричить злий. — Було мені просити на зимно, то був би ще мав час випити!

ЗБІЛЬШЕННЯ ЗАСІВНОГО
ОБШАРУ В КАНАДІ

Домініанське статистичне бюро в Отаві обчислило, що площа під засіви головних пільних плодів виносила в Канаді в 1939 р. 58,291,800 акрів у порівнянні з 57,121,000 акрами, обсягними тими самими плодами в 1938 році.

Пшеницею обсягнених було 26,930,500 акрів у порівнянні з 25,930,500 акрами, обсягними минулого року. З того озимого пшеницею обсягнених було 735,500 акрів, а ярою пшеницею 26,021,500 акрів. Вівсом обсягнених було 12,189,900 акрів, у порівнянні з 13,009,700 акрами, обсягними минулого року. Ячменем обсягнуто цього року 4,347,400 акрів у порівнянні з 4,453,000 обсягними м. р.; жито обсягнуто ц. р. 1,101,800 акрів, а минулого року лиш 741,400 акрів а леном 307,100 в порівнянні з 221,200 акрами. Гречкою обсягнуто ц. р. 335,200, а минулого року 375,600 акрів. Під uprawою барабол було ц. р. 517,700 а минулого року 521,500 акрів. Площа під цукровими буряками обсягала ц. р. 62,400 акрів у порівнянні з 67,900 акрами в минулім році. Під альфафою (шоцерною) було цього року 958,400 акрів у порівнянні з 859,000 акрами в минулім році. Урожай бараболу, у західній Канаді цього року цілковито не дописав і тому барабол в тій частині Канади цієї осені три рази до рожечі як минулого року.

ВІДЗНАКА ДЛЯ ТИХ, ЯКИХ НЕ
ПРИНЯТО ДО ВІЙСЬКА

Канадський домініанський уряд носить з наміром видавати спеціальні відзнаки тим, що мали намір вступити до війська, однак їх не прийнято з причини якихось фізичних недостатків. Ця маленька відзнака на грудях буде виказувати, що тим людям не бракує охоти служити в війську і боротись в обороні батьківщини. Вона теж буде охороняти тих, що її носять від закиду, що їм бракує патріотизму, цебто, що вони не є „слекерс“. Трошки відмінну відзнаку планується для тих, що сповняють певну кончецію для держави роботою, від котрої не можна їх увільнити і забрати до війська без шкоди для держави.

ОЛЕНА КОЛОДІЙ: НАЙВІЛЬША
ПОЕТКА ПАРАНИ

Куртибська „Газета до Полю“ подає, що 1. листопада відбулося святочне зібрання Товариства Культури „Жоас де Алленкар“, на яким була прийнята в члени п. Олена Колодій, учителька в Школі для вчителів, яку вважають найбільшою паранською поеткою.

П. Колодій є дочкою знаного українського громадянина, п. Михайла Колодія в Трес Баррає.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МАГАНОВ СІТІ, ПА. Мітинг відбудеться 305. відбудеться в неділю, 19 листопада, в годині 12, в церкві святої Марії, де все. Напрошуватися членів прийдуть і запалити свої залозності, бо дозвучити членів як не приймуть, це принижують свій домі, будуть ескадавані. — Т. Гентон, секр.

\$5,000

коштує мурований дім в Пелгам Бей, Н. Й. 6 кімнат. Лота 50х100.

РЕСТАВРАЦІЯ з гарячими напінками. Тижневий оборот окола \$400. Ціна \$3,300.

За інформацією звертайтесь до: 168-9

5. KOWBASNIK, 277 E. 10 St., New York, N. Y.

DR. M. SMITH

MOVED TO
353 EAST 19th STREET
between 1st & 2nd Avenues
NEW YORK CITY
Tel. STuyvesant 9-1679
Hours: 12-2; 6-8.

БОЛІНІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болючі ноги, флебіт (запалення жила), напухлі або болючі коліна чи істічки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 вечір. Немає урядових годин у неділі.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York, City
Близько Бродвею.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

НАЙНОВІШІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА 1940 РІК

Величина 15x20

Наталія Полтавца.

Гетьман Іван Мазепа.

За Україну

1918 Листопад

ЦІНА КАЛЕНДАРІВ:

1 до 4 по	25 ш	50 до 99 по	13 ш
5 до 11 "	20 "	100 до 249 "	10 "
12 до 24 "	17 "	250 до 499 "	9 "
25 до 49 "	15 "	500 до 1000 "	8 "

В нас є великий склад різного роду календарів і святочних карток, Агенти, скеларі й всі інші хай пишуть по безплатних каталогах до: 191-

UKRAINIAN BAZAAR, 2248 Grayling Av., Detroit, Mich.

BATES & ANDERSON
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

HUDSON, N. Y.

ТЕЛЕФОН: 172

Католицький асистент

ПРИЯТЕЛІ

Ми переконалися, що як тільки хтось має з нами до діла, заріз стається одним з наших багатьох приятелів.

Це діється тому, що ми обслуговуємо людей уже довгі роки і заріди стараємося, щоби зеднати собі якнайбільше приятелів серед усіх тих, котрим ми даємо услугу.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne

Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

ЗАНЕДБАНИ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

доводять до безпартірного терпіння. Аналіз крові, луги „Екс“, аваліза сечі, медична екзмінація ПО НИЗЬКИМ ЦІНАМ. Запевняють улачну діянозу. Ревматичні стани, „Гей фівер“, астма, клопотні відходої кишків, пітута, запалі і нирок лікується модерніми способами. — ПОРАДА ДАРОМ. DR. DE RUHA 128 East 56th St., New York City. Кожного дня від 10—2 год. і від 4—9 в неділі від 10—2. Особна ждальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues.
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ХТО ПРИШЛЕ 3-центову марку,
дістане формулку, як робити
точний мід. Також продаємо
чистий пильний мід.

THE HUNTERDON APRIARIES
Star Route Box 20½,
FLEMINGTON, N. J.

Д-Р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ

690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel. Essex 3-5086

Урядові години: Від 1 до 3 понод., від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подорожного салодига. Геморойді й жилаки лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7697

Офісові години 10—8; неділя 11—2. Жінка-доктор до обслуговування. X & Флюороскоп.

Д-Р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ

Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 вечір. Н неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без рішучі як далеко поза Ньюарком. Враз потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН ВУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребом по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаюсь похоронами в БРОК, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
128 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(21)

Розгнівані втечею Тарзана і Дарбота жовті великани рішили позбутись решти білих так скоро, як лиш можливо. З лютим, майже звірським бурмотінням, що правдоподібно було їхньою мовою, два дикуни кинули Перія і Дженту на землю і почали розтинати волокна, якими ззаду були звязані їх руки.

Після того вони поставили Перія на ноги і звязали ззаду його руки окремо. Далі кілька великанів схопили його попідахи і почали тягнути в напрямку ріки. Над берегом ріки один дикуна схилився і звязав ще Перієві ноги. Інші в голос почали знов викликати крокодилів: „Тарнасуку, Тарнасуку!“

З тузін крокодилів підсунулись недалеко берега і порозтвирали свої величезні пащі. В такій позі крокодили немов позавмирили. Вони виглядали наче би були начені в той спосіб діставати від дикуни жертви. Вистарчило перекуситись близько берега, відкрити пащу, а жертва впаде немов з неба.

Тепер два дикуни почали розгойдувати Перієм. Розгойдовши, вони вкинули його в ріку. Пері пірнув під воду, а два крокодили поспішно подались на те місце. Бідна Дженту закрила руками очі і захлинала: „Ах Пері, дорогий Пері“. Ніколи передтим вона так не відчувала, що Пері для неї означає.